

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. Dei voluntas & sapientia, nobis, in tentatione, non permittentis noceri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

novit & DEVS, quibus auxilijs hæc omnia superentur. Infinita est eius scientia, vt nullius illi possit error ascribi: infinita vis & potentia, vt non deficiat eius p̄testas; infinitus amor, vt de nulla possit inclementia accusari.

Hinc omnia ei tentatoris consilia, omnes doli, omnia stragemata sunt cognitissima. Hinc perspicuè videt quid orcus possit, quantæque sint vires Acherontis; quanta item hominum imbecillitas. Omnia enim ei manifesta sunt. Sed & omnia possibilia sunt apud DEVM. Hinc manum porrigere, hinc opem afferre etiam in rebus desperatissimis novit; & ipsos etiam auxilijs suis homines quodammodo facere omnipotentes: vt dicere adeò quispiam ausus sit: *Omnia possum in eo, qui me confortat.* Esto igitur, immanissimi sint Alastores, & spirent minas, more gigantum sub aquis gementium; nihil tamen omnino possunt efficere, etiam contra puerum vix è cunis exeuntem, aut contra fragilem sexum puellarum; aut contra grallis incedentem senem, aut contra quemcumque alium, quantumcumque tandem imbecillum, diuino robore munitum. Nonnè gigas erat Goliath, & armis ferreis instructus? processit contra eum pastoritius puer, baculo & funda, gladij & balistæ loco armatus, & exiguo lapillo in terram applausit lacertosum gigantem; proprioque gladio contruncavit. Hæc est manus Domini: hæc dextera excelsi. Scit ergo DEVS, vbi, & quando sit succurrendum; & vim habet, quâ possit succurrere. *Quoniam quis DEVS, prater Dominum? qui docet manus meas ad prælium?*

IV.

Matth. 19. 26;

Phil. 4. 31

1. Reg. 17. 49;

Psal. 15. 8;

Psal. 43. 4;

Psal. 17. 32.

& Psal. 143. 1;

V.

Cur igitur tot quotidie succumbunt, inquires, cur tam paucievadunt victores? An fortasse, qui novit nostram debilitatem, & vires habet, quibus succurrat, succurrere non vult? Absit, vt hoc credamus; nihil magis repugnat diuinæ bonitati. Infinita est DEI charitas. E quo fonte promanat, vt ei non possit deesse voluntas succurrendi. Neque aliquibus dumtaxat, sed omnibus succurrit, qui omnes vult saluos fieri. Spectat igitur ad charitatem illius infinitam; vt, cum Satanæ potestatem facit nos tentandi, non solùm id faciat ad utilitatem nostram, & aliquem cum tentatione pronentum capiendum; sed etiam vt sufficientia nobis auxilia suppeditet, quibus tentationem superare, & victo-

1. Tim. 2. 4;

1. Cor. 10. 13. res euadere valeamus. Hoc est, quod Paulus dicit: *Fidelis est Deus, qui non patietur vos tentari. supra id, quod potestis: sed faciet etiam cū tentatione prouentum.* In eo ergo est fidelis, quia seruat, quod promisit; promisit autem se cum homine futurum, siue per flammā, siue per vndam ei sit transeundum. Esse autem cum homine, est, ei manum porrigere adiutricem, & gratiæ sufficientis auxilio eum non destituere; neque permittere inferno hosti, ut quacumque hora, aut tempore, aut loco, aut modo, aut impetu, eum, qui tentandus est, aggrediatur. Permittit itaque Deus, sicut pius Agonotheta, certamen, ut vincamus, & cum coronam triumphemus. Siquidem, ut ait D. Augustinus, *Tanta est Dei bonitas, ut numquam hac mala permetteret, nisi sciret ac posset maiora ac prastantiora bona ex ijs elicere, pro suis electis.* Quia, ut Agonotheta & modum, & limites certaminis prescribit; ita certas leges ac condiciones ponit Deus diabolo prælium machinanti. Quod vel in Iob ostensum est, in quem nihil potuit, immò nec in oues, nec in ceteras eius fortunas, nisi quod à Deo illi concessum est. Atque ut videas potestatem limitatam: *Ecce, ait Deus, uersa, qua habet, in manu tua sunt: tantum ne in eum extendas manum tuam.* Hem, ut manum illi ligat! Ipse Pilatus, qui se iactabat dicens: *potestatem habeo crucifigere te,* non habuit, nisi quam illi diuina maiestas permisit. Vnde & Christus dixit: *Non haberes potestatem in me ullam, nisi tibi datum esset desuper.* Hac de causa D. Augustinus & D. Gregorius scripserunt, Satanæ voluntatem semper esse malam & iniquam, potestatem autem semper esse bonam & iustam; quod enim ille vult facere iniquè, Deus permittit iustè: immò & beneuolè. Ex his conficitur, illum timendum non esse, qui nihil potest facere, nisi quod ei à bono Deo conceditur; enimuero Deum timendum esse, quem diabolus timere cogitur. Quamuis enim Hydra ista septem capitibus terribilis exurgat; quamuis decem cornibus minetur; quamuis metuenda caudæ volumina vibret; neque tamen mordere, neque arictare, neque alligare quemquam potest, nisi Numinis permisso, quod perinde solum timendum est, ne in scelerum nostrorum pœnam froenum laxet Tartareo draconi. Nam iste *Behemoth est principium viarum Dei, & qui fecit eum, applicabit gladium eius.*

Gla-

Gladius illi est, sed victus, & neminem valens lædere, nisi à Deo applicatus: vsque adeò, vt ne gregi quidem porcorum possit obesse, nisi nutu cuncta gubernantis. Siue ergo in pœnam, quis peccatorum permittitur tentari, iustum id est; siue in certaminis occasionem, & ad coronam promerendam, à bono id fit parente, vt qui simul manum præbet auxiliatricem, gratiamque largitur, qua victoria possit obtineri. Pigritiæ est, gratiâ non uti; culpæ, nolle vincere. Qui vincitur, suo crimine vincitur, non Dei destitutione. Hæc probatio est. *Impij, ac reprobi tamquam puluis sunt, quem proijcit ventus à facie terra; nam in tempore tentationis recedunt: iusti autem tamquam solidum frumentum permanent in cribro, etiam identidem concussi; sicut Apostoli in Christo permanserunt, vno Iuda, tamquam palea, auolante, & pereunte, & dum ex arbore penderet aridus, paleæ instar ventilato. Ideò unusquisque sollicitus esse deberet, ait Thomas de Kempis, circa tentationes suas, & vigilare in orationibus, ne diabolus locum inueniret decipiendi, qui numquam dormitat sed circuit quærens, quem deuoret.* Hæc in genere dicta sunt. Res longè clarior fiet, si nunc ad classes eorum, qui tentantur descendamus.

Matth. 2. 26

Amos. 9. 9

Thom. de Kemp. lib. 1. de Imit. c. 13.

VI.

Tres sunt classes eorum, qui tentationibus agitantur. Nam & qui vincunt, & qui victi resurgunt, & qui victi pereunt, tentantur. Omnia hæc iustissimè permittit Deus, tamquam Dominus, tamquam amator, tamquam miserator, tamquam iudex. De iustis & ad cælum destinatis, facile est causas reperire. Exempla & causas enumerat ipse diuinus Spiritus. Noë in arcam, velut in custodiam inclusus, per contemptibile lignum seruatus est. Coactus est Loth urbem suam deserere, at sic incendium euasit. Quis has tentationes existimet fuisse ad perdendos eos, quos è grauissimis periculis liberauit? 1. Igitur aliqui tentantur, vt defendantur. Multi æternùm perirent, nisi sic perirent. Multis profuit carcer; multos exilium, in cælestem duxit patriam: multi dum fluctuant, cum Apostolis clamant: *Domine, salua nos, perimus.* *Adiuuat certantes, qui certamen indixit, ait S. Augustinus serm. 105. 2.* Tentantur quidam, vt & diuina in illis prouidentia, eorumque virtus heroica illustretur. Qua de causa de Iacob dicitur: *Hæc profugum ire fratris iustum deduxit per vias re-*

Sapi. 10. 4
Gen. 7.
Gen. 19.

Matth. 8. 26.

Sapi. 10. 10.

Etas,